Nieuwsbrief 16 april 2025

Start participatie voor Erfgoedprogramma

Dit jaar wordt een Erfgoedprogramma vastgesteld. Het is een uitwerking van de omgevingsvisie. Ons college informeert u graag over het participatietraject dat helpt bij de totstandkoming van het Erfgoedprogramma.

Binnen de participatie gaan we in gesprek met verschillende doelgroepen, waaronder historische vereningen en belangenorganisaties, ondernemers, kerkbesturen, landschapsbeheerders en inwoners. Zo is er een avond voor monumenteneigenaren (nb), voor kerkbesturen (24 april), een ochtend over de Atlantikwall (21 mei), een klankbordsessie met het erfgoednetwerk (5 juni) en een stoltjesavondmaal in Schoorl (25 juni).

In deze nieuwsbrief lichten we de participatie met inwoners graag toe. De aanpak sluit aan op het participatieplan dat in October is gedeeld en komt tot de omgevingsvisie. Het participatieplan gaven aan waarde te hebben aan de afleesbare geschiedenis van het landschap in de gemeente en aan de diversiteit van de kernen.

Participatie in Schoorl en Groet

In april, mei en juni gaan we deze inzichten verdiepen door verhalen van inwoners op te halen. Op slagen is 'hiks hier vroeger alles binnen'.

Collectieve energieën en verhalen verbinden mensen, ook als ze in een andere 'bubbel' zitten. We kiezen daarom voor een sociale verbindende aanpak en hopen bij te dragen aan sociale cohesie en inclusiviteit binnen de gemeenschappen.

We gaan in gesprek met ouderen en jongeren van 14 tot 23 jaar om antwoord te vinden op de vraag 'was her vroeger alles beter?'. We doen dit in samenwerking met Stichting Welzijn Bergen. Op 25 juni presenteren zij hun verhalen aan de dorpen in De Blinkert in Schoorl.

Identiteit

We vragen de Schoorlaars en Groetenaren welke waarden zij belangrijk vinden voor hun dorp en welke gebieden verhalen bijdragen aan de identiteit van de dorpen. Er is ruimte om deze toe te voorkomt uit de Omgevingsvisie: de verhalen en waarden moeten verbonden zijn aan plekken zodat we ze fysiek aan de kaart kunnen hangen. Ook als gemeente kunnen bepalen wat we als ons taak zien bij het beschermen, ontwikkelen en benutten van deze plekken. Hier houden we rekening mee in de uitwerking in het Erfgoedprogramma.

Pilot

We zien deze aanpak als een pilot, omdat we ons beperken tot doelgroepen in Schoorl en Groet. We ervaren nieuwe kansen over erfgoed en de dorpen van de participatie evalueren we de pilot en nemen in het Erfgoedprogramma op hoe wij ook in deze wijken meer participatie omgaan tijdens de uitvoering van het programma na 2025.

Voor alle inwoners: 'Vertel ons je verhaal'

Half april begeleren we een communicatiecampagne om alle inwoners en andere stakeholders in de gemeente op de hoogte te brengen van hun dorp in deze van de gemeentelijke website en social media. Dit is dus gemeentebreed en niet alleen voor Groet. De pilot in Schoorl en Groet vindt in deze/die tijd plaats.

Op 25 juni organiseren we een stoltjesavondmaal in De Blinkert om de verhalen te delen. We nodigen van raad van harte uit voor deze avond.

Erfgoed is deel van het sociale weefsel van een wijk of gebied. Dilweijs is het de ankerplaats voor een gewenstende sociale praktijk, bijvoorbeeld als zich rond het erfgoed een groep mensen heeft geformeerd die elkaar door gemeenschappelijke zorgen of samenwerken of collectief iets beleven.

Wat doet het college met de informatie uit de participatie?

Deel van de participatie is ondersteunen hoe we ons als gemeente kunnen bijdragen aan wat stakeholders belangrijk vinden wonen. Een we gaan in gesprek over wat iedere rol -en specifiek die van de gemeente- bijdragen aan de identiteit van de dorpen. Er is ruimte om deze inzichten te verwerken in het Erfgoedprogramma.

De resultaten van het gehele participatietraject worden verwerkt in een 'discussiestuk Erfgoedprogramma' dat we graag in september tijdens een RIS presenteren en in oktober voorliggen aan de algemene raadscommissie.

De uitkomsten worden verwerkt in het Erfgoedprogramma dat eind 2025 wordt vastgesteld door ons college.

Evaluatie

Uit evaluatie van de pilot in Schoorl en Groet zal blijken in hoeverre meer doelgroepen zijn bereikt en of er verbindingen zijn ontstaan door verhalen over plekken meer elkaar te delen. Dan blijkt of de gekozen manier ook verder toegepast wordt in de andere kernen binnen de gemeente.

Raadsupdate: onderwijsbeleid

De gemeente heeft een aantal (wettelijke) taken als het gaat om onderwijs, waaronder:

- het bestrijden van ondervoeding/achterstanden;
- het organiseren van een goede aansluiting tussen jeugdhulp en het onderwijs;
- de uitvoering van de Leerplichtwet;
- leerlingenvervoer organiseren;
- inzetten op voorkomen van voortijdig schoolverlaat;
- ondersteuning organiseren van nieuwkomers en het schoolbesturen overleg voeren hierover;
- wijzende en kwalificerend openbaar onderwijs in de gemeente aanbieden.

Ons college geeft van raad graag een update (link invoegen naar achterliggend document met onderstaande toelichtingen) over de belangrijkste ontwikkelingen binnen deze portefeuille.

Positief oordeel onderwijsachterstandsbeleid (OAB)

De gemeente is wettelijk verplicht jaarlijks inzicht te geven met schoolbesturen en kindervangorganisaties over het onderwijsachterstandsbeleid (OAB). Dit overleg, de Lokale Educatieve Agenda (LEA), vindt twee keer per jaar plaats. Het wettelijke thema's: integraal, het voorkomen van segregatie en het aanpakken van onderwijsachterstanden.

Het Onderwijsinspectiebeeld van de Inspectie van de omgevingsdienst educatie (VVE), dat gericht is op kinderen van 2,5 tot 4 jaar (voorschoolse educatie) en kinderen in groep 1 en 2 van het primaire onderwijs (vroegschoolse educatie). De gemeente is wettelijk verantwoordelijk voor een voldoende gespreid en kwalitatief goed aanbod van voorschoolse educatie, vooral voor kinderen met stops op een laaischoltsland.

Gemeenten ontvangen een Rijksbijdrage (OAB-middelen) op basis van de omgevingsinwoners van het land, berekend met een onderwijsachterstandsindicator. In 2024 ontving de gemeente Bergen 1,1 miljoen. Dit bedroeg bijna de helft van de totaal beschikbare onderwijsachterstandsbeleid (OAB). Dit overleg, de Lokale Educatieve Agenda (LEA), vindt twee keer per jaar plaats. Het wettelijke thema's: integraal, het voorkomen van segregatie en het aanpakken van onderwijsachterstanden.

Het Onderwijsinspectiebeeld van de Inspectie van de omgevingsdienst educatie (VVE), dat gericht is op kinderen van 2,5 tot 4 jaar (voorschoolse educatie) en kinderen in groep 1 en 2 van het primaire onderwijs (vroegschoolse educatie). De gemeente is wettelijk verantwoordelijk voor een voldoende gespreid en kwalitatief goed aanbod van voorschoolse educatie, vooral voor kinderen met stops op een laaischoltsland.

De jaarverantwoording over het onderwijsachterstandsbeleid 2024 wordt vóór 1 april 2025 ingediend bij de inspectie en zal eind 2025 worden geanalyseerd en beoordeeld. Uw raad wordt hiervoor geïnformeerd via the nieuwsbrief.

Herinrichting subsidiering onderwijsachterstandsbeleid

De subsidieregeling onderwijsachterstanden- en projecten gemeente Bergen 2023 is ondergrondz. Uit dit onderzoek blijkt dat subsidies die worden verstrekt op basis van de subsidieregeling onderwijsachterstanden- en projecten gemeente Bergen 2023 niet vallen onder de wettelijke taken van de gemeente. Daarnaast heeft het Gemeentelijk Onderwijsachterstandsbeleid (GOAB). De subsidiëring wordt opnieuw ingericht; bepaalde projecten worden ondergebracht in een andere subsidieregeling en deels wordt de verantwoordelijkheid belegd bij het onderwijs. Het project "Bibliotheek op school" wordt meegenomen in de nieuwe aanpak van de GOAB-subsidie. Het project "Weerdenkgroep" gericht op de integratie, van VSO8, kan vanuit een andere subsidieregeling gecontinueerd worden.

De wettelijke taak op het gebied van het voorkomen/tegengaan van onderwijsachterstanden bij leerlingen ligt, op basis van the Wet Passend Onderwijs, bij de scholen. Zij dienen zorg te dragen voor adequate onderwijskansen voor alle leerlingen en zijn verantwoordelijk voor het bieden van extra ondersteuning aan leerlingen die voor de ontwikkeling van de kinderen waarvoor taalvaardigheid. Gezien eerder beschreven is de gemeente verantwoordelijk voor het GOAB wettelijk verantwoordelijk voor een voldoende gespreid en kwalitatief goed aanbod van voorschoolse educatie voor peuters van 2,5 tot 4 jaar oud en voor het bestuurlijke LEA- overleg.

Aansluiting jeugdhulp en onderwijs (passend onderwijs)

De gemeente is bestuurlijk en financiëleverantwoordelijk voor de uitvoering van de jeugdhulp, zoals vastgesteld in de Jeugdwet. Daarnaast heeft de gemeente een rol in de aansluiting tussen jeugdhulp en onderwijs, in samenhang met de Wet passend onderwijs. Goede samenwerking tussen gemeenten, scholen en andere partners om ondersteuning aan te bieden aan kinderen die juiste ondersteuning blijven.

Uitvoeringsagenda: Hoofdthema's

De gemeente Bergen is onderdeel van de Uitvoeringsagenda aansluiting jeugdhulp en onderwijs jeugdhulp-regio Alkmaar. Deze agenda's zien de samenwerkingsverbanden en gemeente samen. Input vanuit de praktijk is opgehaald 10 maart). In een dialoogsessie. Voor de komende uitvoeringsjaren zijn drie thema's geformuleerd voor aansluiting tussen jeugdhulp en onderwijs verder te versterken:

- Inclusief opgroeien mogelijk kansen – Er wordt gewerkt aan een gezamenlijke visie tussen onderwijs, jeugdhulp en andere partners om ondersteuning rondom het kind beter af te stemmen en samenhangend te bieden.
- Versterken van de pedagogische basis in en om school – Door samenwerking met (preventieve) partners wordt een stevige ondersteuningsstructuur gecreëerd, zodat kinderen in hun eigen omgeving veilig en gezond kunnen opgroeien.
- Dekkend aanbod van wonen en zorg – Er wordt ingezet op een passend onderwijs- en zorgaanbod binnen de regio, met aandacht voor speciale overstappen tussen onderwijsniveaus en het vermijden van schoolschuif.

De gemeente Bergen blijft zich inzetten voor een betere afstemming tussen onderwijs en jeugdhulp, met als doel dat alle kinderen en jongeren de ondersteuning krijgen die zij nodig hebben om zich gezond te kunnen ontwikkelen waarbij de nadruk ligt op vroegsignalering en preventie.

Voortijdig schoolverlaten

Voortijdig schoolverlaten (VSV) is een groot maatschappelijk probleem dat kan leiden tot een verhoogd risico op werkloosheid, sociaal isolement en economische achterstand. Gemeenten hebben een wettelijke verantwoordelijkheid om voortijdig schoolverlaten te voorkomen en jongeren te ondersteunen bij het behalen van hun startkwalificatie. Voortijdig schoolverlaters (VSV-ers) zijn jongeren tot 23 jaar die het onderwijs verlaten zonder een startkwalificatie (diploma havo, vwo of mbo niveau 2 of hoger).

Het Regionaal Programma Voortijdig Schoolverlaten en Jongeren in Kwetsbare Positie (RSV/JKP) bij het meest 2021-2027 richt zich op het verminderen van schooluitval en het ondersteunen van kwetsbare jongeren in de regio's Noord-Kennemerland en West-Friesland.

Gemeente Alkmaar, als centrumgemeente, ontvangt rijksmiddelen voor het programma. Het totale aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters in de regio Noord-Kennemerland blijf onder het landelijk gemiddelde: In 2022/2023 telde de regio 517 VSV-ers, wat neerkomt op 2,31% tegen landelijk 2,38%.

Het aantal nieuwe VSV-ers per voortgezet onderwijs school in schooljaar 2022/2023 in gemeente Bergen geeft het volgende beeld:

- HHI BSG heeft 0,61 % (aantal 5 nieuwe uitvallers tegen landelijk 0,54%), zelfkijk verbeeld over de bovenziendoelwaw en embohavo/vwo. Dit is een daling t.o.v. het vorige schooljaar.
- Het PCC heeft 20 nieuwe schoolverlaters, 0,78%, hoger dan het landelijk gemiddelde (0,54%). Dit is een daling t.o.v. vorig schooljaar. De uitvallers zijn gelijkelijk verdeld over de bovenziendoelwaw vmbo/havo/vwo. Het betreft hier de aantallen voor alle PCC vestigingen, niet uitsplitsbaar naar de vestiging in Bergen. Ook voor de Adriaan Roland Holst school zijn er geen cijfers bekend, wel voor de Vrije school vestigingen in Noord-Holland gezamenlijk. Het totaal aantal 27 nieuwe schoolverlaters, 2,24%, twee keer hoger landelijk gemiddelde. De uitvallers zijn voor een groot deel in de bovenbouw van de havo/vwo.

Voor de zomervakantie van 2025 worden de cijfers van het schooljaar 2023-2024 gepubliceerd. Het VSV programma in Noord-Kennemerland heeft een aantal programma's specifiek gericht op het voorkomen van en terugdringen van voortijdig schoolverlaten in het voortgezet onderwijs waaronder monitoring, versterking van studie/loopbaanbegeleiders, zomerschool en transfercoaches.

Vanaf 2026 treedt de wet 'Van school naar duurzaam werk' in werking. Deze wet beoogt jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt beter te begeleiden naar economische zelfstandigheid en meer kansengelijkheid te creëren door jongeren beter te ondersteunen tijdens de overgang van school naar werk en bij behoud van werk. Scholen, gemeenten en dienstverleners krijgen een aanvullende wettelijke verplicht:

- Scholen bieden aanvullende loopbaanbegeleiding tijdens het onderwijs en na diplomering, gericht op de overgang naar vervolgonderwijs of werk.
- Doorstroompunten bieden jongeren zonder startkwalificatie tot 27 jaar begeleiding terug naar school of naar werk.
- Gemeenten zorgen ervoor dat bieden jongeren tot 27 jaar meer preventieve en passende ondersteuning terug naar school, naar werk of een combinatie van beide.
- Partijen werken verplicht samen in een aanvullend Regionaal Programma. Dit aanloop naar de invoering van deze wet ondersteunen we dit jaar als gemeente Bergen, samen met de gemeenten, hoe het RSV programma en de arbeidsmarktregio hun samewerking kunnen versterken en het nieuwe programma voorgroeien kan worden.

Nieuwkomersonderwijs

De gemeente Bergen wil voldoen aan haar wettelijke verplichting voorzien de opvang van asielzoekers, en in het bijzonder aan alleenstaande minderjarige vluchtelingen (AMV'ers). Dit brengt ook de noodzakelijkheid met zich mee om onderwijs voor deze doelgroep te organiseren (in samenwerking met the onderwijs zelf). Volgens de Nederlandse Leerplichtwet moeten alle kinderen van 5 jaar en ouder onderwijs volgen, inclusief nieuwkomers zoals AMV'ers. Gemeenten spelen hierin een cruciale rol. Zij zijn verantwoordelijk voor ondersteuning, het handhaven van de leerplicht, het organiseren van leerlingenvervoer en het facilitteren van overig met onderwijsinstellingen om goed onderwijs voor deze jongeren te waarborgen. Dit is wettelijk verplicht. Het overlaag plaats dagen is vinden tussen gemeenten en schoolbesturen. Een hogere instroom van nieuwkomersleerlingen brengt uitdagingen met zich mee, zoals:

- beperkte capaciteit in bestaande onderwijsvoorzieningen, uitbreiding van taalonderwijs tijdens plekmonitoren;
- de doorstroom naar het regulier onderwijs;
- het bieden van maatwerk en gerichte ondersteuning.

Volgens de Wetten op het Voortgezet Onderwijs (WVO) en het op Primair Onderwijs (WPO) moeten AMV'ers een aanbod nieuwkomersonderwijs binnen drie maanden na aankomst een onderwijsplek krijgen. Jongeren onder de twaalf volgen doorgaans 1 jaar les in een Internationale Taalklas (ITK). Jongeren daar boven hun twaalf volgen programs twee jaar onderwijs in een Internationale Schakelklas (ISK), waar de taalonderwijs krijgen en worden voorbereid op doorstroming naar regulier onderwijs of vervolgopleidingen. In de gemeente Bergen volgen jongeren taalonderwijs in Alkmaar. In de gemeente Bergen volgen deze jongeren taalonderwijs in Alkmaar. De meest recente cijfers laten zien dat er 181 leerlingen onderwijs volgen binnen de ISK, met een totale capaciteit van 208 plekken. Het Talland College in momenteel volledig bezet, en er staat de nieuwkomersleerlingen op de wachtlijst voor ISK-onderwijs in Alkmaar. Bij een verdere toename van de instroom kan deze wachtlijst oplopen.

Uitdagingen en Aanpak

De instroom van AMV'ers brengt uitdagingen met zich mee voor het onderwijs. In samenwerking met the (taal)onderwijs in Alkmaar wordt gekeken hoe deze jongeren zo snel mogelijk kunnen instromen en niet op een wachtlijst komen te staan. Een mogelijke oplossing is het opzetten van een landingsprogramma (voorheen 'startklas' genoemd). Dit programma biedt AMV'ers direct een plek, zonder wachtlijst, en helpt hen wennen aan het onderwijssysteem en de structuur. Ook krijgen doorzien zo de tijd om te bepalen in welke taaklijks een leerling het beste past. Na afronding van het landingsprogramma stromen de jongeren door naar het reguliere ISK-onderwijs.

AMV'ers vormen een kwetsbare groep jongeren met diverse achtergronden en ervaringen. Velen hebben in mekaar met traumatische ervaringen in hun vluchtroutes, en hun leerprocessen kan bemoeilijken. Daarom is niet alleen taalonderwijs essentieel, maar ook gerichte ondersteuning en begeleiding om bijvoorbeeld schoolverzuim te voorkomen, en te verminderen. Om deze uitdaging aan te pakken, wordt een contouropnlan ontwikkeld. Dit plan zorgt ervoor dat alle betrokken partijen – van gemeenten tot onderwijsinstellingen – samen nadenken over de noodzakelijke voorzieningen en begeleiding. Zo wordt tijdig vastgesteld welke ondersteuning nodig is om AMV'ers een stabiele en effectieve leeromgeving te bieden.

Jaarrapportage 2024 HartSlagNu gemeente Bergen

Jaarlijks biedt HartSlagNu, aan gemeenten waar zij een overeenkomst mee heeft, een rapportage aan waarin zij de gemeente informeren over de actuele stand van zaken met betrekking tot het AED-netwerk en hartstilstandverlening.

HartSlagNu is sinds 2018 het landelijke reanimatie oproepsysteem. Op dit moment kan iedere geregistreerde burgerhulpverlener waar dan ook in Nederland een HartSlagNu-oproep ontvangen.

Het rapport bestaat uit drie sections:

- incidenten: een overzicht van de verwerkte HartSlagNu-oproepen in de betreffende periode en de bekingbrijde statistieken;
- burgerhulpverleners: een overzicht van de burgerhulpverleners in de gemeente, hun inzet en de dekkingsgraad in de gemeente;
- AED's: een overzicht van de AED-locaties in de gemeente, de inzet van deze AED's en de dekkingsgraad.

Enkele cijfers uit de rapportage:

	Januari 2025	Januari 2024
Oproepen: het aantal verwerkte HartSlagNu oproepen gedurende de betreffende periode	22	22
Burgerhulpverleners	300	305
Aantal actieve AED's	58	56
Aantal in eigendom en onderhoud gemeente	51	52
24/7 AED's	54	52

Met alle AED's die zichtbaar zijn op de kaart van HartSlagNu zijn eigendom van de gemeente. Er zijn ook burgers actief met de aanschaf en het beheer van een AED's.

De dekking binnen de kernen van de gemeente Bergen is volledig. Buiten de kernen zijn er plekken waar geen dekking is. Plaatsing van een AED daar heeft alleen zin als er ook burgerhulpverleners zijn. Ook zijn er plekken waar waarschijnlijk wel een AED aanwezig is, maar waarbij deze niet is aangemeld bij HartSlagNu.
Wat opvalt is het lage aantal burgerhulpverleners in de gemeente Bergen.

	Januari 2025	Landelijk
Gemiddeld aantal burgerhulpverleners per km2 (inwoners/km2 is 20 per km2)	3.0	7.4
Gemiddelde aantal burgerhulpverleners per inwoner (inwoners/km2 is 20 per km2)	10.0	14.0

Om het aantal burgerhulpverleners te verhogen wordt door the Hartstichting en HartSlagNu het volgende gedaan:

- Regelmatig campagne voeren voor het werven van burgerhulpverleners en het plaatsen van AED's.
- Een landelijke actie van the Hartstichting rond het plaatsen van een buurtAED: Een AED voor jouw buurt.
- Een kaart beschikbaar stellen waar in de gemeente de AED's hangen: Lijst (Bergen)
- Op de website van de gemeente Bergen staat informatie over wat burgerhulpverlening inhoudt hier staat ook een werkplan voor de dekkingskaart.

Bijlage
Jaarrapportage 2024 HartSlagNu